

DATUM
4 februari 2016

BEHANDELD DOOR
I. Gnodde

DIRECT NUMMER
725

Provinciale Staten van provincie Flevoland
Commissie Ruimte
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

Geachte commissieleden,

ONDERWERP

Kennismaking met leden
Algemene Vergadering

ONS KENMERK

462041

BIJLAGEN

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

VERZONDEN

3 februari 2016

Vorig jaar maart zijn de verkiezingen geweest voor Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van de waterschappen. In beide besturen is een groot aantal nieuwe leden geïnstalleerd, en dit heeft ook gevolgen gehad voor uw commissie. Omdat beide organen nauwe raakvlakken hebben, is het voorstel om nader kennis met elkaar te maken.

Mede namens gedeputeerde Lodders en de voorzitter van de Statencommissie Ruimte mevrouw Schotman nodig ik u daarom uit voor een kennismaking op **woensdag 17 februari 2016** in het Waterschapshuis, Lindelaan 20 in Lelystad. De ontvangst is vanaf 18.45 uur, de start van de bijeenkomst om 19.00 uur en de beoogde eindtijd is 21.30 uur.

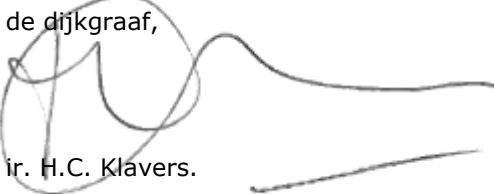
Het programma ziet er als volgt uit:

1. Welkom
2. Ambitie waterschap en provincie deze bestuursperiode
Presentaties dijkgraaf en gedeputeerde
3. Waterveiligheid
Presentatie nieuwe normering
4. Pauze
5. Verbinding met de samenleving
Gesprek over rolinvulling en ervaringen
6. Borrel

Wij hopen u allen te ontmoeten op 17 februari 2016.

Met vriendelijke groeten,

de dijkgraaf,

ir. H.C. Klavers.

ADRES WATERSCHAPSHUIS

Postbus 229 - 8200 AE Lelystad
Lindelaan 20 - 8224 KT Lelystad
www.zuiderzeeland.nl

T (0320) 274 911
F (0320) 247 919
waterschap@zuiderzeeland.nl

DUURZAAM VERBONDEN BEKEND EN VERTROUWD

**BESTUURSPROGRAMMA
2015-2019**

‘DUURZAAM VERBONDEN BEKEND EN VERTROUWD’

INLEIDING

Waterschap Zuiderzeeland zorgt in Flevoland, en kleine stukjes van Friesland en Overijssel, voor veiligheid, schoon water en voldoende water. Het waterschap legt hiermee de fysieke en gezonde basis voor wonen, werken en recreëren in het gebied. Het stellen van kaders voor en de controle op deze taakuitoefening gebeurt door de Algemene Vergadering van Waterschap Zuiderzeeland (AV). De waterschapsverkiezingen van 18 maart 2015 zijn succesvol verlopen bij Waterschap Zuiderzeeland. De opkomst van 41,8% betekende bijna een verdubbeling ten opzichte van de vorige verkiezingen. Of dit ook betekent dat de omgeving het waterschap echt kent, is nog maar de vraag. De AV ziet zich daarom verplicht om, in lijn van de aanbevelingen die de OESO vorig jaar heeft gedaan, een brug te slaan tussen waterschap en samenleving. Dit betekent dat het college van Dijkgraaf en Heemraden (DenH) en de AV de komende collegeperiode actief aan de slag gaan om de verbinding te leggen met de samenleving, met stakeholders en de inhoud.

Dit document geeft onze grondhouding weer hoe wij als waterschap(sbestuur) de komende bestuursperiode zullen handelen naar onze inwoners, gebiedspartners en overige stakeholders. Daarnaast brengt het accenten aan bij de uitvoering van andere belangrijke beleidsdocumenten, zoals de Meerjarenbegroting, het Waterbeheerplan 2016-2021 en het actieplan Bodem en Water.

WATERSCHAP IN VERBINDING MET DE SAMENLEVING

Was het waterschap tien jaar geleden vooral gericht op de uitvoering van de kerntaken, de afgelopen jaren is hard gewerkt aan de taakuitbreiding en de samenwerking met gebieds- en waterpartners. Deze bestuursperiode willen wij, in lijn met de aanbevelingen van de OESO, het waterbewustzijn in de samenleving vergroten. Nog meer dan voorheen opereert het waterschap open en transparant, zodat het voor de omgeving helder is wat men van het waterschap kan verwachten. De huidige lijn van communicatie en watereducatie wordt minimaal voortgezet op het huidige niveau en waar mogelijk en nodig worden vernieuwende en aanvullende middelen ingezet.

Waterschap Zuiderzeeland wil een zichtbare samenwerkingspartner zijn, zodat mensen weten waar het waterschap wel en niet over gaat. Waterschap Zuiderzeeland wil transparant zijn en midden in de samenleving staan. Zuiderzeeland wil bovendien, als een aantrekkelijke, moderne en innovatieve werkgever, ook de nieuwe generatie professionals aan zich binden.

De DenH- en AV-leden zijn betrokken bestuurders die zich actief bewegen in de samenleving en in hun netwerkverbanden. De AV- en DenH-leden zijn daarin rolbewust: De AV stelt het beleid vast, controleert het college van DenH en vertegenwoordigt de inwoners, organisaties en bedrijven binnen het gebied van Waterschap Zuiderzeeland. De AV-leden zorgen ervoor dat de stem van de samenleving klinkt in het waterschapsbestuur. Zij moeten dus goed weten wat er leeft. De AV-leden zijn de ambassadeurs en tevens antennes van het waterschap in het gebied en zij zoeken daarom actief contact met de samenleving.

Het college van DenH opereert bij de uitvoering van het beleid als een collegiaal en zelfbewust team en is hét gezicht van het waterschap. Het college brengt, in nauwe samenwerking met de organisatie, de door de AV gestelde doelen op een professionele manier ten uitvoer.

De opgaven van het waterschap vragen om een integrale en gebiedsspecifieke benadering. Dit betekent een passende houding van het waterschap naar de omgeving. In plaats van het vooraf voorschrijven van gedetailleerde regelgeving, met als doel om de risico's zoveel mogelijk te voorkomen, kunnen ook andere keuzes worden gemaakt om gestelde doelen te behalen. Deze cultuuromslag vergt bestuurlijke moed en verandering in de organisatie, maar biedt mooie perspectieven in een steeds sneller veranderende wereld. Het waterschap heeft een meer faciliterende houding, is gericht op het doel, is minder sturend bezig en stelt alleen de noodzakelijke kaders. Het waterschap stelt zich daarbij empathisch op en heeft oog voor de gevolgen van de maatregelen voor de ingezetenen. Hierdoor versnellen procedures en is er meer flexibiliteit om initiatieven te honoreren. We lopen hiermee vooruit op landelijke ontwikkelingen op dit vlak, zoals de Omgevingswet.

Waterschap Zuiderzeeland wil bewust en proportioneel veiligheidsmaatregelen nemen. Dat wil zeggen dat de kosten en baten en eventuele bijwerkingen van dergelijke maatregelen in verhouding zijn.

ACCENTEN OP SAMENWERKING

De regionale, maar ook mondiale problematiek waar het waterschap de komende jaren mee te maken krijgt, kunnen we anno 2015 niet meer alleen op eigen kracht oplossen. Samenwerking is niet alleen gewenst, maar ook noodzakelijk: met andere waterschappen, met partners in de omgeving en met andere landen. Een aantal voorbeelden:

1. Samenwerkingsstrategie

Waterschap Zuiderzeeland zet in op thematisch samenwerken vanuit een solide organisatorische basis. Meervoudig samenwerken is daar het leidende principe. De samenwerking wordt ontwikkeld vanuit de blauwe kerntaken en de focus wordt gericht op blauwe samenwerkingspartners. Bestuurlijke nabijheid wordt van groot belang geacht. Hierbij blijft in het bijzonder de blik gericht op het stroomgebied Rijn-Midden en Rijn-Oost, maar blijft daartoe niet beperkt: gemeente en provincie zijn bijvoorbeeld ook belangrijke partners waarmee we gezamenlijk onze doelen willen realiseren. De ambitie is om, met behoud van autonomie en de regionale verbindingen, de voordelen van samenwerking maximaal te benutten.

2. Maatschappelijke positie Waterschap Zuiderzeeland

Waterschap Zuiderzeeland krijgt regelmatig de vraag voorgelegd mee te doen aan activiteiten die niet of maar gedeeltelijk samenvallen met onze kerntaken. In het recent vastgestelde Afwegingskader Maatschappelijke Positie beschrijft Waterschap Zuiderzeeland hoe het met deze vragen omgaat. Elk vraagstuk vraagt een eigen positiebepaling. Het afwegingskader schrijft daarom niet één bepaalde positie of houding voor, maar geeft ruimte voor afweging. Hierbij wil Waterschap Zuiderzeeland inspelen op het mondiger worden van de burger door oog en oor te hebben voor hun wensen en initiatieven. Maar ook door hen aan te spreken op hun eigen verantwoordelijkheid. Het waterschap stimuleert initiatieven als deze bijdragen aan beleving van onze objecten, de profilering en de zichtbaarheid van het waterschap.

Zuiderzeeland kiest voor een toekomstbestendige lijn waarin water centraal staat en het waterbelang niet alleen op de korte, maar ook op de lange termijn geborgd wordt.

3. Internationale samenwerking

De waterkennis waar Waterschap Zuiderzeeland over beschikt, kan het verschil maken in andere landen. Het waterschap vindt dan ook dat deze kennis moet worden gedeeld en in samenwerking met andere waterschappen en de Dutch Water Authorities moet worden ingezet. De kosten hiervoor kunnen zodoende zo veel mogelijk gezamenlijk worden gefinancierd uit nationale budgetten voor ontwikkelingssamenwerking en/of internationaal beleid. Internationale kennisdeling biedt ook voor Zuiderzeeland meerwaarde op gebieden als innovatie, kennisuitwisseling en persoonlijke ontwikkeling van medewerkers. Over de grenzen heen blijft Waterschap Zuiderzeeland daarom, in samenwerking met andere partners, in een aantal focuslanden haar kennis en ervaring inzetten. Daarnaast zal ook samenwerking worden gezocht om waterschapsdoelen in Brussel te bepleiten.

KADERS EN UITGANGSPUNTEN

Zuiderzeeland wil, vanuit de hierboven beschreven ambities ten aanzien van verbinding met de samenleving en (eventueel) in samenwerking met andere partijen, werken aan haar kerntaken veiligheid, voldoende en schoon water. Daarbij handelen wij conform de volgende kaders en uitgangspunten:

1. Maatschappijbewust besturen

Waterschap Zuiderzeeland houdt bij de uitvoering van de primaire waterstaatkundige taken ook rekening met de belangen op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu, met onder andere de functies van wonen, werken, natuur, landbouw en recreatie en de mogelijke combinaties daarvan. Wij hanteren een integrale blik bij de uitoefening van onze wettelijke taken.

2. Financieel gezond, ook op de lange termijn

Wat de waterschapsfinanciën betreft, is de uitdaging voor de komende jaren om de ingezette lijn van gematigde lastenontwikkeling van de afgelopen jaren voort te zetten, zonder dat dit ten koste gaat van de gezonde financiële positie van Waterschap Zuiderzeeland.

3. Klimaatbestendig

Door klimaatsverandering neemt de behoefte toe aan flexibele en robuuste watersystemen om tijdelijke extreme neerslag op te vangen, of tijdelijke droogte te overbruggen. Zowel in de stad als op het platteland en in natuurgebieden staat het waterschap de komende periode voor kansrijke uitdagingen. Klimaatverandering zal ook impact hebben op de kerntaken veiligheid en schoon water. De komende bestuursperiode staan aspecten als innovatie, kostenbewustzijn en duurzame ontwikkeling centraal bij het vinden van oplossingen hiervoor. Het waterschap zal hier een duidelijke initiërende rol innemen.

4. Duurzaam

Waterschap Zuiderzeeland zal de komende bestuursperiode de doelstelling voor goed rentmeesterschap vertalen naar een structurele borging van duurzaam waterbeheer in haar organisatie, die verifieerbaar en meetbaar is. Over de resultaten zal nadrukkelijk worden gecommuniceerd met de samenleving. Voor de kortere termijn richt Zuiderzeeland zich op het continu verminderen van de milieubelasting (footprint), maar ook voor de langere termijn is duurzaamheid een aspect dat continu en integraal in alle facetten van ons werk aan bod komt. Een actieve bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling is van essentieel belang voor de toekomstbestendigheid van ons waterschap, maar ook voor onze omgeving (dichtbij en wereldwijd). Door het maken van bewuste keuzes leveren wij hieraan een bijdrage.

5. Innovatief

Waterschap Zuiderzeeland streeft continue verbetering na, zowel in duurzaamheid, efficiency als in effectiviteit, die bovendien bijdragen aan maatschappelijk nut. Wij werken daarbij samen met kennisinstellingen en bedrijven. Wij willen daarin vooruitstrevend zijn, we hebben daar ook iets voor over en we vinden dat we als overheid een voorbeeldrol hebben om binnen de taken van het waterschap ook nieuwe ideeën te implementeren. Wij denken daarbij niet alleen aan technische en ruimtelijke innovaties, maar ook aan creativiteit in processen met (de partners en inwoners uit) onze omgeving. Risicospreiding is hierbij een belangrijk uitgangspunt.

6. Besturen op hoofdlijnen

De leidraad voor de bestuurlijke vernieuwing die dit bestuur voor ogen heeft is een effectieve, zakelijke benadering, geïnspireerd door de recente kijk op interdisciplinaire samenwerking en partnerships. De Algemene Vergadering wil, op basis van vertrouwen, sturen op hoofdlijnen.

ONTWIKKELINGEN

De komende bestuursperiode liggen de nodige ontwikkelingen in het verschiet. Zuiderzeeland wil deze ontwikkelingen benaderen vanuit de hierboven beschreven ambities ten aanzien van verbinding met de samenleving en (eventueel) in samenwerking met andere partijen. Daarbij willen wij maatschappijbewust besturen op hoofdlijnen en ook op de lange termijn financieel gezond zijn, met als uitgangspunten klimaatbestendig, duurzaam en innovatief. We denken daarbij aan ontwikkelingen als:

1. Waterbewustzijn

De ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en de nieuwe normering bieden volop kansen om het waterbewustzijn bij ingezetenen te vergroten. Ondermeer door middel van educatie, communicatie en participatie willen wij het belang van watermanagement, de economische impact van water en de rol van het waterschap onder de aandacht brengen;

2. DAW / Actieplan Bodem en Water

De agrarische sector en het waterschap hebben een groot gezamenlijk belang bij een gezond bodem- en watersysteem. Er is de afgelopen jaren al veel bereikt en wij willen dit op energieke wijze voortzetten. De meest vruchtbare grond van Europa verdient goed rentmeesterschap van alle betrokkenen, mede gelet op de economische betekenis van de agrarische sector voor Flevoland. Het actieplan Bodem en Water is de Flevolandse invulling van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, waarbij LTO, provincie en waterschap gezamenlijk doelstellingen hebben geformuleerd. Het waterschap zal actief meewerken aan de uitwerking van dit actieplan. Met de agrarische sector en de leveranciers/producenten van bestrijdings- en gewasbeschermingsmiddelen zullen resultaatafspraken worden gemaakt, die bijdragen aan de vitalisering van onze water- en bodemsystemen. De nadruk zal liggen op het realiseren van haalbare verbeterlagen. Hiervoor zal het waterschap blijven investeren in gerichte voorlichting;

3. Ecologisch gezond watersysteem

- Waterschap Zuiderzeeland heeft een ecologisch gezond watersysteem als leidend principe. In deze bestuursperiode ligt het accent op een goede chemische kwaliteit als basis voor een goede biologische toestand van het oppervlaktewater;
- In stedelijk gebied willen we emissies naar het oppervlaktewater ten gevolge van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door particulieren en stedelijk groenbeheer verminderen. Dit kan ondermeer via voorlichting, brongerichte aanpak en preventie;
- In het kader van een goede waterkwaliteit richten we ons ook op de aanpak van de problematiek van bestrijdings- en gewasbeschermingsmiddelen, medicijnresten, resistente bacteriën en microplastics in oppervlaktewater. Dit zal de komende periode in kaart worden gebracht en oplossingen zullen worden verkend en getoetst. Landelijk, in Unie-verband, en Europees zal worden samengewerkt op deze gebiedsoverstijgende problematiek. De inzet daarbij is een keten- en bronaanpak;
- Waterschap Zuiderzeeland zal zich inzetten voor een verdere verbetering van de intrek van glasaal en, in samenwerking met de beroepsvissers, werken aan verduurzaming van de aalvisserij. Wij zullen dit onderwerp ook agenderen in Europa;

4. Bodemdaling

Er zijn gebieden waar de bodem nog fors blijft dalen en waar kostenefficiënte (technische) maatregelen geen soelaas meer bieden om wateroverlast- of verdrogingsproblematiek te voorkomen. De vraag is of hier het principe 'peil volgt functie' overeind kan blijven, of dat er langzamerhand moet worden overgegaan tot 'functie volgt peil'. Afspraken en besluiten hierover liggen primair bij de provincie en de gemeenten. Het Waterschap zal zich inspannen dat deze afspraken, in nauwe samenspraak met het waterschap en de direct belanghebbenden in het beheergebied, tot stand zullen komen;

5. Toekomstbestendige financiering van het waterbeheer

Het OESO heeft zich in haar rapport van 2014 lovend getoond over het waterbeheer in Nederland, maar wel aandacht gevraagd voor een toekomstbestendige financiering van het waterbeheer. Dit staat al geagendeerd bij het Rijk en zal, bij voorkeur in afstemming met andere waterschappen, gevolgd en besproken worden in de AV;

6. Meer aandacht voor de stad

Het stedelijk waterbeheer is de afgelopen bestuursperiode succesvol ingebed in de taken van het waterschap, maar nieuwe uitdagingen dienen zich aan: het klimaatbestendig maken van steden en dorpen. Samen met de gemeenten kunnen adaptatiestrategieën worden ontwikkeld en uitgevoerd zowel in bestaande als nieuw te ontwikkelen stedelijke gebieden, zoals de uitbreiding van Almere. Met het oog op de toekomst vraagt het waterbeheer in de stad om een stevige impuls. Tegelijk biedt dat ook kansen om het waterbewustzijn van bewoners van steden en dorpen te vergroten. De concept-Unie visie "Heb lef!" – een visie op vernieuwing en verbinding in het sturen van water (2015-2030), biedt daarvoor goede aanknopingspunten;

7. Afvalwaterketen

Het afvalwater wordt op doelmatige en duurzame wijze gezuiverd. In samenwerking met de Flevolandse gemeenten willen we in 2020 minimaal 12,5% minder aan de afvalwaterketen uitgeven dan in 2010 was voorzien. Om ook na 2020 deze lijn voort te kunnen zetten, investeren we nu al in innovatie in de afvalwaterketen. In deze bestuursperiode richten we ons specifiek op hergebruik en herwinning van grondstoffen (cellulose, fosfaat, bioplastics, e.d.) en energie uit afvalwater. Dit betekent dat maximaal zal worden ingezet op waardecreatie uit het afvalwater, waarbij ook de markt wordt uitgedaagd om met duurzame en innovatieve oplossingen te komen. Bij de aanleg van nieuwe wijken en grootschalige renovaties van zuiveringen wordt decentrale zuivering op wijk- of huisniveau als alternatief onderzocht.

SLOT

De Algemene Vergadering van Waterschap Zuiderzeeland heeft er alle vertrouwen in dat dit bestuursprogramma zal leiden tot een toename en verdieping van duurzame verbindingen, waardoor bestuur en organisatie van het waterschap aan het eind van deze bestuursperiode nog meer bekend en vertrouwd zullen zijn.

PROVINCIE FLEVOLAND

FLEVOLAND: INNOVATIEF EN ONDERNEMEND

Coalitieakkoord 2015-2019

Flevoland in 2025

Als we denken aan Flevoland in 2025 zien we een gebied voor ons dat bekend staat als verbindende schakel. Het verbindt west met oost, noord met zuid, de metropool met het voedselproducerende, natuurrijke landelijke gebied. Een regio die zich onderscheidt door zijn innovatiekracht en ondernemingszin op alle terreinen: binnen de toplandbouw en -visserij, de composieten en de zorg, in logistiek, mobiliteit en in de vergroening van de economie.

Het stedelijk gebied Lelystad/Almere is doorgegroeid tot een belangrijke spil in Nederland.

Dat hangt samen met het logistieke centrum dat ontstaat met de luchthaven, de maritieme kustontwikkelingen en de verbetering van de verbinding Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad via weg en spoor.

Mede door de Floriade en de krachtige landbouw en visserij in Noordoostpolder en Urk is Flevoland tot ver buiten Europa bekend als groene, gezonde, voedsel- en energieproducerende regio.

Flevoland is een krachtig onderdeel van de netwerkeconomie in alle windrichtingen binnen Nederland en tot ver over de grenzen heen zijn Flevolandse ondernemingen bekend en gewaardeerd. Flevoland biedt een rijke voedingsbodem voor impulsen die bijdragen aan de evenwichtige, duurzame doorontwikkeling van het gebied. Ingrediënten van die evenwichtige ontwikkeling zijn dat we netto leverancier worden van duurzame energie en dat we ruimte bieden aan landbouw en natuur.

Flevoland schakelt succesvol door naar een innovatieve en circulaire economie, waardoor het er bijzonder prettig wonen, werken en recreëren is. Het is een aantrekkelijk uitloopgebied voor de Randstad met een gevarieerd aanbod, bijvoorbeeld in de recreatieve zone tussen Dronten en Zeewolde. Bijzondere trekpleisters zoals de Oostvaardersplassen, het Aviodrome, de Orchideeënhoeve, Batavialand en Schokland vormen schakels in een gevarieerd toeristisch-recreatief aanbod. De rijke voedingsbodem voor innovatie en ondernemingszin is ook zichtbaar in maatschappelijke projecten.

Bestuursstijl

Flevoland verdient een overheid die zich open opstelt naar de samenleving, die de dialoog zoekt met haar inwoners en ontvankelijk is voor nieuwe ideeën, die uitnodigt en meedenkt. De aanpak bij het programma Nieuwe Natuur is een goed voorbeeld van hoe we dat de komende jaren willen doen. Bijvoorbeeld bij het opstellen van de Omgevingsvisie en bij hernieuwbare energie in Flevoland. Daar hoort bij dat we zo weinig mogelijk eigen regels stellen, om stapeling van regelgeving te voorkomen. We willen een provincie zijn die naast inwoners, ondernemers en organisaties staat. En zo willen we ons ook verhouden tot de gemeenten en het waterschap, uiteraard zonder hun rol en verantwoordelijkheid over te nemen.

Samenwerking Provinciale Staten - Gedeputeerde Staten

Om bovenstaande beloften waar te maken, investeren we in de samenwerking tussen Provinciale en Gedeputeerde Staten. We hebben bewust gekozen voor een akkoord op hoofdlijnen in het besef dat dat extra eisen stelt aan een constructieve dialoog binnen en met Provinciale Staten. We starten die dialoog graag bij de presentatie van dit akkoord en dragen Gedeputeerde Staten op dit akkoord daarna verder uit te werken.

We nodigen Provinciale Staten uit tot een samenwerking met dezelfde kenmerken als die tussen provincie en samenleving: open en constructief, samen optrekken, vanuit vertrouwen. Dat vraagt ruimte en tijd voor het gesprek om te komen tot goede afwegingen die ook buiten de coalitiepartijen steun vinden. Een samenwerking die moet inspireren tot goede ideeën voor de verdere doorontwikkeling van deze mooie provincie.

We willen transparant zijn in waar we voor staan en wat we doen. Daarom zullen we in de volgende paragrafen steeds aangeven wat onze visie is, welk effect we beogen met ons beleid en wat we willen hebben bereikt in 2019.

Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en waterbeleid

Omgevingsvisie

We gaan een integrale omgevingsvisie opstellen voor het gehele gebied. Daarin schetsen we een langetermijnvisie voor Flevoland en onze doelen en prioriteiten voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling. Zo leggen we een nieuwe basis voor de ontwikkelkracht van de provincie. Dat doen we niet alleen. We kiezen voor uitnodigingsplanologie en voor een eigentijdse en innovatieve aanpak om de Omgevingsvisie samen met onze omgeving tot stand te brengen en uit te voeren. Onderdeel van de omgevingsvisie zullen in elk geval zijn: deregulering, een visie op wonen, de ruimtelijk-economische vertaling van de Agenda Vitaal Platteland waaronder agrarische structuurversterking en de leefbaarheid van kleine kernen, een nieuwe manier van omgaan met onvoorziene ontwikkelingen (zoals het experimentenkader van het huidige Omgevingsplan) en een nieuwe set spelregels EHS. We leggen nog dit jaar een startnotitie voor aan Provinciale Staten waarin we een beeld schetsen van het eindproduct, de sturingsfilosofie en uitvoeringskracht en de planning. Nu trekken we vast eenmalig 1 miljoen euro uit om de innovatieve aanpak te kunnen realiseren.

Ruimtegebruik

De ladder voor duurzame verstedelijking vraagt overheden plannen te baseren op regionaal afgestemde behoeften en zoveel mogelijk in te passen binnen bestaand stedelijk gebied. Ontwikkelingen die vragen om bovenlokale afstemming zijn bijvoorbeeld de woning- en kantorenmarkt, bedrijventerreinen, winkelcentra en de structuurversterking van de landbouw. Daar willen wij onze regionale regierol invullen, steeds in afstemming met onze gebiedspartners, om zo te komen tot vraaggerichte programmering.

Water en bodem

Samen met het waterschap waarborgen we droge voeten en voldoende zoet water. Daarvoor moet de waterhuishouding op orde zijn. Door processen als bodemdaling en klimaatverandering nemen verschillen binnen Flevoland toe, waardoor niet meer overal ideale omstandigheden kunnen worden gegarandeerd. Bij heroverweging van normen willen we dat het waterschap een interactief gebiedsproces inricht. Het huidige beleidskader is ons uitgangspunt. Daar waar bodemdaling leidt tot inperking van de bruikbaarheid van agrarische gronden, denken we mee met betrokken sectoren over oplossingen.

Onze strategische visie voor 2025:

Toegenomen ontwikkelkracht van Flevoland.

Effect van ons beleid:

Er is goed afgewogen waar voor welke ontwikkelingen ruimte is in Flevoland en dat is helder en makkelijk te vinden voor alle betrokkenen.

Wat hebben we bereikt in 2019?

- *Er ligt een breed gedragen Omgevingsvisie met een concrete uitvoeringsagenda.*
- *We zijn zuinig omgegaan met ruimte.*
- *We werken samen met alle betrokkenen bij bodem en water aan behoud van bodemkwaliteit en een robuust watersysteem.*

Gebiedsontwikkeling

In de gebiedsontwikkeling brengen we onze ruimtelijke ambities tot uitvoering in de praktijk. Dat doen we op de manier die het beste past bij de specifieke opgave. De schaal van de uitvoering, de aanpak, de partners waarmee we samenwerken; niets staat op voorhand vast, we richten het proces op maat in. Dat geldt ook voor onze eigen rol. We nemen in elk project en in elke fase de rol die de grootste kans op resultaat biedt.

Flexibiliteit is inherent aan deze aanpak. Onze huidige gebiedsprogramma's zetten we met volle energie

en inzet voort en we blijven alert op nieuwe kansen om onze stip op de horizon dichterbij te brengen. Samen met onze gebiedspartners.

Rijks-Regioprogramma Amsterdam, Almere, Markermeer (RRAAM)

Deze energieke inzet maken we om te beginnen waar voor de drieboudige ambitie voor verstedelijking, bereikbaarheid en natuur & recreatie in de Noordvleugel van de Randstad waar we binnen RRAAM aan werken. We hechten groot belang aan de goede voortgang van dit programma en de bijbehorende deelprogramma's Markermeer/IJmeer, Almere 2.0 en Floriade Werkt!.

Almere 2.0

We houden ons aan de gemaakte afspraken voor Almere 2.0 en zullen ons aandeel daarin leveren. Het Fonds Verstedelijking Almere vormt de basis voor de uitvoering van de afspraken. Tegelijk met de begroting wordt een jaarprogramma aangeboden voor de besteding van de middelen uit het fonds. Provinciale Staten beslissen op basis van het jaarprogramma over de inzet, zodat dubbele besluitvorming wordt voorkomen.

Floriade Werkt!

We willen versnelling realiseren in het programma Floriade Werkt! Daarbij houden we strikt vast aan de vastgestelde financiële kaders. Nog dit jaar zullen we samen met Almere komen tot een concreet uitvoeringsprogramma waarin we rolverdeling, aanpak, monitoring van de voortgang en governance duidelijk omschrijven.

Markermeer-IJmeer

Ook voor dit deelprogramma, inclusief de ontwikkeling van de Markerwadden, houden we ons aan de gemaakte afspraken.

Amsterdam Lelystad Airport en OMALA

De verdere doorgroei van Amsterdam Lelystad Airport tot de tweede luchthaven van het land is een belangrijke katalysator voor de economie van de regio. We bewaken een goede inpassing in de leefomgeving met oog voor gezondheid en milieuaspecten. We zetten ons in voor een hoogwaardige openbaar vervoer-verbinding naar de luchthaven. Bovendien bevorderen we vanuit onze verantwoordelijkheid maximaal de ontwikkeling tot de meest duurzame luchthaven van de EU. Duurzame ontwikkeling en hoogwaardigheid zijn de sleutelbegrippen voor het bedrijventerrein OMALA waar we ons onverminderd voor inzetten. We gaan daarbij op zoek naar aanvullende investeerders en stellen het regionale bedrijventerrein OMALA ook open voor recreatieve ondernemers.

Flevokust

Door de versterking van haar maritieme positie draagt Flevoland bij aan de nationale en Europese maritieme strategie. Daarvoor pakken we de ontwikkeling van Flevokust samen met onze partners op. Ons aandeel is de ontwikkeling van een buitendijkse multimodale haven met containerterminal. Daarnaast bevorderen we een goede verkeersverbinding, onder meer door aansluiting van de Hanzelijn op Flevokust te bevorderen. De kansen die Flevokust biedt moeten ook daadwerkelijk worden verzilverd en we rekenen op de gemeente Lelystad voor het op korte termijn oppakken van de ontwikkeling van het binnendijkse bedrijventerrein.

Noordelijk Flevoland

In Noordelijk Flevoland willen we de groen-blauwe kracht van het gebied (de krachtige agro- en vissector) de komende jaren veel beter gaan benutten. Daarvoor vinden we het noodzakelijk de inzet van de Zuiderzeelijn-middelen te koppelen aan grootschalige investeringen. De ontwikkeling van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland zien we daarbij als een belangrijke kans. We zijn ons ervan bewust dat de servicehaven goed bereikbaar moet zijn. Daarom zijn we bereid te investeren in de verbetering van de provinciale infrastructuur ten behoeve van de servicehaven.

Kornwerderzand

De verbreding van de sluizen in de Afsluitdijk bij Kornwerderzand en de bijbehorende verdieping van de vaargeul versterkt de kracht van de maritieme servicehaven. We zijn bereid om op basis van de MKBA een

bijdrage te leveren in de financiering van het tekort. Die bijdrage moet in verhouding staan met het belang van deze ontwikkeling voor Flevoland in relatie tot andere belanghebbenden. Daarom trekken we maximaal 0,5 miljoen uit voor dit doel.

Nieuwe Natuur

Met de keuze voor de realisatie van 22 projecten ligt er een stevige basis voor het programma Nieuwe Natuur. De komende jaren komt het aan op de uitvoering en dat is een dynamisch vervolgproces. We staan voor de criteria die aan de projecten zijn gesteld en zullen die blijven monitoren. We willen een toegankelijke natuur, met ruimte voor recreatie. Binnen de bestaande inhoudelijke en financiële kaders zullen we ruimte zoeken om de natuurwinst te maximaliseren.

Onze strategische visie voor 2025:

Flevoland beschikt over een multimodale overslaghaven, een luchthaven, een maritieme servicehaven, een sterke tuinbouwsector, een toekomstbestendig Markermeer/IJmeer, een goed bereikbaar Almere met een uitgebalanceerd woningbouwprogramma, een beleefbare natuur.

Effect van ons beleid:

De gewenste gebiedsontwikkelingen worden daadwerkelijk gerealiseerd en dragen zo bij aan de economie van Flevoland en een provincie waar het goed wonen, werken en recreëren is.

Wat hebben we bereikt in 2019?

- Flevokust is operationeel.
- De luchthaven Amsterdam Lelystad Airport is operationeel.
- De maritieme servicehaven is voorbereid.
- Floriade Werkt! benut de kansen voor innovatie binnen en rond de tuinbouwsector op weg naar een efficiëntere voedselvoorziening.
- Het programma Nieuwe Natuur heeft geleid tot uitbreiding van natuur nabij de stad, die leidt tot verbetering van de natuurwaarden en van de belevingswaarde van de natuur.

Economie

Veel van wat we doen, doen we om bij te dragen aan de kracht van Flevoland. Of het nu gaat over onze inspanningen voor mobiliteit, voor gebiedsontwikkelingen of voor werklocaties; versterking van de economie is een belangrijke drijfveer achter onze activiteiten.

Topsectoren

We richten ons op de doorontwikkeling naar een innovatieve, circulaire Flevolandse economie. Daarom blijven we ons inzetten voor de topsectoren Life Sciences & Health, Agro & Food, en High Tech Systemen en Materialen. Het programma Floriade Werkt! is een manier om productontwikkeling en marktontwikkeling aan elkaar te koppelen. Zulke koppelingen streven we na op meerdere terreinen. We bevorderen dwarsverbanden tussen onderwijs, ondernemers en overheden, en stimuleren netwerken en platforms waar bedrijven elkaar kunnen versterken. De bestaande regelingen voor het innovatief MKB zetten we hiervoor in. Een transitiefonds voor de IJsselmeervisserij zien we als een belangrijke impuls voor de verduurzaming van deze tak. We komen met een voorstel hier middelen voor te bestemmen en zoeken voor het transitiefonds de samenwerking met omliggende regio's en het rijk.

De ontwikkeling van Flevoland tot logistiek knooppunt voor weg, spoor, water en door de lucht vormt een onderscheidend pluspunt voor de concurrentiekracht van de regio, dat we krachtig zullen profileren.

Mede daarom willen we logistiek toevoegen als topsector binnen ons economisch beleid.

We trekken eenmalig 2 miljoen euro uit voor het topsectorenbeleid.

Het Midden- en Kleinbedrijf

De Flevolandse economie wordt gedragen door het MKB, waaronder de vele zzp'ers. Het MKB Doorstartfonds is een breed toegankelijke regeling voor het MKB. We evalueren of deze regeling voldoet en onderzoeken

op basis daarvan hoe we het best voor thema's als ondernemersvaardigheden, internationaal ondernemen of ondersteunende dienstverlening aanvullende breed toegankelijke ondersteuning kunnen bieden aan het MKB. Dat zou kunnen via een kredietunie. Daarvoor zullen we de mogelijkheden van Europese programma's als EFRO maximaal benutten en uit eigen middelen zetten we eenmalig 0,5 miljoen euro in voor dit doel.

Werklocaties

Of het nu gaat om bedrijventerreinen, kantoren, woon-werkcombinaties en detailhandel of om schuren en erven: voor een goed functionerende economie en voor de aantrekkelijkheid van Flevoland is het belangrijk dat er voldoende en flexibele ruimte is die goed bereikbaar is, ook met het openbaar vervoer. Dat vraagt om regionale afstemming. We zien voor onszelf, bij de uitvoering van de Ruimtelijke visie werklocaties, een regierol om te komen tot een verdeling tussen gemeenten in het aanbieden van onderscheidende ruimte.

Goed geschoolde beroepsbevolking

Bedrijven floreren bij goed geschoolde medewerkers. We willen in afstemming met de gemeenten de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt versterken. Waar de gemeentelijke rol ligt bij de aanbodkant van de arbeidsmarkt (de mensen die werk zoeken), zien we voor de provincie vooral een rol aan de bovenlokale vraagkant (de behoefte van de bedrijven). We gaan met bedrijven het gesprek aan over wat er nodig is om te voorzien in hun (variërende) behoefte aan goedgeschoold personeel wat bijdraagt aan grotere arbeidsparticipatie. Daarbij sluiten we aan op de gesprekken tussen ondernemers, onderwijsinstellingen en gemeenten. Gezamenlijk komen we tot een aanpak die eraan bijdraagt dat bedrijven het juiste personeel vinden dat ze nodig hebben voor groei en innovatie, onderwijsinstellingen weten welke vaardigheden hun deelnemers moeten verwerven, gemeenten gericht werklozen naar werk kunnen begeleiden en inwoners naar vermogen kunnen participeren op de arbeidsmarkt. Binnen die gezamenlijke aanpak zien we ook een actieve bijdrage voor onszelf, bijvoorbeeld via een regeling waarmee het aanbod aan arbeidskrachten beter aansluit op specifieke behoeften van bedrijven. We reserveren voor het verbeteren van de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt 1,5 miljoen euro uit de eenmalige middelen.

Een specifiek aandachtspunt de komende tijd is het nautisch beroepsonderwijs (Berechja College) in de provincie. Dat is van levensbelang voor de vissector op Urk. We zijn bereid een aandeel te leveren in het voortbestaan ervan op voorwaarde dat meerdere partijen bijdragen aan een structurele oplossing, dat er zekerheden worden gesteld en dat risico's en opbrengsten evenwichtig worden verdeeld.

Grondstoffentransitie

We zien de omschakeling naar biomassa als grondstof en het hergebruik van grondstoffen (de zogenoemde biobased en circulaire economie) als een grote kans voor Flevoland in het algemeen en voor de versterking van de agrarische productieketen in het bijzonder. De innovatieve landbouwsector kan veel andere innovatie en bedrijvigheid aan trekken.

Innovatie en productketens

We zien belangrijke kansen in het in Flevoland ontwikkelen van volwaardige productketens rond specifieke sectoren. Dat geldt zowel voor samenwerking binnen de bedrijfskolom als voor samenwerking tussen sectoren. De toplandbouw in Flevoland biedt een uitstekende basis voor de ontwikkeling van innovatiegerichte bedrijvigheid. Voorbeelden zijn de productie van producten uit biologische grondstoffen en hightech landbouw.

Datzelfde geldt voor de nautische sector (inclusief visserij en visverwerkende industrie), voor composieten en voor windenergie. Verder stimuleren wij kansrijke ketenontwikkelingen binnen de mogelijkheden die voor ons open staan.

In de productie van duurzame energie zien we één van Flevolands unieke economische troeven om energie-intensieve bedrijven naar Flevoland te halen. Zeker als die rechtstreeks kunnen worden aangesloten op een windpark, is er veel (milieu)winst te behalen. Voor zover mogelijk zetten we Zuiderzeelijngelden in voor productketens. Uit eigen middelen stellen we hiervoor eenmalig 1,5 miljoen euro beschikbaar.

Vrijetijdseconomie

We willen de unieke mogelijkheden van Flevoland voor toerisme en recreatie veel meer uitdragen. Want de vrijetijdseconomie is een niet te onderschatten banenmotor. De kracht ervan kan flink worden

versterkt door een intensievere kruisbestuiving tussen ruimte en natuur, landschapskunst, cultuur, sport en archeologie. We zien zowel voor dag- als voor verblijfsrecreatie kansen voor promotie van Flevoland als toeristisch-recreatief merk met voorbeelden als een Flevokunstroute, Flevonatuurroute, een landschapskunstroute en nog veel meer. Dat vraagt om strategische gebiedspromotie en versterking van toerisme en recreatie. Daarvoor maken we geld vrij (0,25 miljoen euro per jaar plus eenmalig 0,25 miljoen euro) en we onderzoeken hoe we ondernemers en inwoners kunnen inzetten als ambassadeur voor Flevoland. De Oostvaardersplassen vormen een bijzondere trekpleister. We willen dat de vrijetijdsector de impuls die de film De Nieuwe Wildernis heeft gegeven, goed kan benutten. Daarom steunen we de ontwikkeling van de Oostvaardersplassen tot nationaal park, omdat we daarin veel kansen zien voor de vrijetijdseconomie. We willen een bijdrage leveren aan het treffen van noodzakelijke voorzieningen voor de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebied en aan de promotie van het nationale park. We zetten ons ervoor in dat andere overheden ons geld matchen, zodat het beschikbare budget zich vermenigvuldigt. Onze inzet is 0,75 miljoen euro uit eenmalige middelen voor het nationale park.

Gastheerschap en gebiedspromotie

We werken aan een excellent Flevolands ondernemersklimaat. Dat betekent ruim baan voor ondernemers. We schrappen overbodige regels en waar mogelijk geven we ruimte aan experimenten met regelvrije gebieden. Landelijke regelgeving is afdoende om bedrijvigheid in goede banen te leiden. Of het nu gaat om zware industrie, intensieve veeteelt of energie-intensieve bedrijvigheid; voor zover deze voldoet aan de landelijke regelgeving voor volksgezondheid, dierenwelzijn, stikstof en milieu en inpasbaar is in het landschap, is er geen reden voor aanvullende Flevolandse regels. Onderdeel van het excellente klimaat is de loketfunctie voor ondernemers die de provincie samen met gemeenten vormgeeft. Deze regionale bundeling willen we verder ontwikkelen.

Aansluitend op onze ambitie voor de vrijetijdseconomie willen we gebiedspromotie gericht inzetten voor de acquisitie van nieuwe bedrijvigheid en investeringen. Daarvoor zullen we een programma ontwikkelen en geld vrijmaken, als duidelijk is wat er nodig en wenselijk is.

Middelen

Als belangrijke bron voor de financiering van onze ambities zetten we de beschikbare EU-middelen volop in en blijven we alert op mogelijkheden die EU-budgetten bieden voor de Flevolandse economie.

We onderzoeken de mogelijkheid het European Fund for Strategic Investments (EFSI) te benutten.

Bij de inrichting van ons eigen financiële instrumentarium letten we erop dat we ondernemers stimuleren tot onderlinge samenwerking, platform- en netwerkvorming en aansluiting op een kennisinfrastructuur, omdat we ervan overtuigd zijn dat dit nieuwe investeringen aantrekt.

We zullen daarnaast aandacht besteden aan het takenpakket, de governance en de optimalisering van de resultaten van de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL).

Onze strategische visie voor 2025:

Flevoland staat internationaal bekend om haar innovatieve en duurzame economie.

Effect van ons beleid: Er gelden alleen noodzakelijke provinciale regels die helder zijn en de provinciale stimuleringsmaatregelen voor innovatie, groei, vinden van personeel en internationalisering worden door ondernemers benut.

Wat hebben we bereikt in 2019?

- De innovatie is gestimuleerd binnen de topsectoren, de logistiek, de landbouw, de visserij, hernieuwbare energie, de grondstoffentransitie en waar zich andere kansen voordoen.
- De ondersteuning van het MKB is verbreed, zodat ondernemers in Flevoland een uitnodigend klimaat treffen.
- De aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt is zo, dat ondernemers makkelijker goed personeel kunnen vinden.
- Het aantal banen binnen de grondstoffentransitie, binnen verschillende productketens en in de vrijetijdseconomie is toegenomen.

Energie, milieu en klimaat

We zien sterke verbanden tussen economie, energie en milieu. Als nationaal koploper in hernieuwbare energie heeft Flevoland een uitstekende uitgangspositie om duurzaamheidsinvesteringen aan te trekken als onderdeel van de economische ontwikkeling en bedrijven binnen te halen die zich richten op duurzame innovatie. Een positieve wisselwerking tussen economie, ecologie en samenleving is zeker mogelijk in Flevoland. Daar willen we ons de komende jaren voor inzetten.

Hernieuwbare energie en energiebesparing

In Flevoland staat energie vrijwel gelijk aan hernieuwbare energie. Flevoland ligt op koers voor de doelstelling om in 2020 voldoende hernieuwbare energie op te wekken en zo te voorzien in de energie-behoefte van Flevolandse ondernemers en bewoners, exclusief transport. Als stip op de horizon zien we energieneutraliteit inclusief vervoer in 2030 voor ons, maar we concentreren ons op de opgave voor deze zittingstermijn. We moeten namelijk de komende jaren nog flink aan de slag om de doelstelling voor 2020 daadwerkelijk te halen.

Meer windenergie met minder molens voor een mooier landschap, is een belangrijke pijler onder ons energiebeleid. Om dat te bereiken zetten we de beleidslijn van saneren en opschalen voort. We realiseren ons dat dat een complexe opgave is, omdat er veel verschillende partijen bij betrokken zijn en verschillende belangen mee zijn gemoeid. We stellen zo snel mogelijk samen met alle betrokken partijen een concreet uitwerkingsplan op voor de sanering van oude windmolens.

Naast windenergie bieden we ook ruim baan aan andere vormen van hernieuwbare energie, zoals zonne-energie, biomassa of nieuwe alternatieve energiebronnen (ook op agrarische grond). Bij alle vormen van energieopwekking moet participatie mogelijk zijn, zodat inwoners en ondernemers de kans krijgen te verdienen aan hernieuwbare energie. Creatieve kruisbestuivingen tussen energie en andere sectoren (bijvoorbeeld zonnepanelen en kunst) juichen we van harte toe. We reserveren 0,5 miljoen euro uit eenmalige middelen voor het stimuleren van hernieuwbare energieproductie.

Een andere manier om bij te dragen aan de energiedoelstellingen is energiebesparing. Hoe minder energie in Flevoland onnodig verloren gaat of wordt verspild, des te sneller we netto een energieleverende regio kunnen zijn en des te meer we te bieden hebben aan energie-intensieve bedrijven. Daarom onderzoeken we hoe we energiebesparing (inclusief de vraag hoe woningen elektrisch kunnen worden verwarmd) kunnen stimuleren. Zoals we de zonatlas en de zonnekaart hebben ingezet in samenwerking met gemeenten, willen we ook energiebesparing stimuleren.

Duurzaam gebruik bodem en ondergrond

We hechten er groot belang aan dat het gebruik van de ondergrond duurzaam is. Omdat veel bodemprocessen onomkeerbaar zijn, rust op ons de grote verantwoordelijkheid om uiterst zorgvuldig met de bodem om te gaan.

Omdat de veiligheid van de ondergrond en het grondwater niet zijn gewaarborgd, en vanwege de gezondheidsrisico's en de gevaren voor het milieu, verlenen wij geen medewerking aan (proef-)boringen naar schaliegas en aan de opslag van kernafval in de ondergrond. Bovendien draagt het niet bij aan de omschakeling naar hernieuwbare energie. Het behoud van de kwaliteit van de Flevolandse bodem vinden we van groot belang. Dit vraagt een gezamenlijke inzet van veel partijen. We zien het als onze taak samen met andere betrokkenen te komen tot een goede aanpak.

Geothermie en Warmte-Koude-Opslag (WKO) raakt zowel aan het energiebeleid als aan het duurzaam gebruik van de ondergrond en het behoud van een goede drinkwatervoorziening. We willen geothermie en WKO (uiteraard buiten de boringsvrije zones) stimuleren door de regelgeving te vereenvoudigen. We zorgen voor kostendekkende leges voor de benodigde installaties, maar blijven alert op de kostenstructuur en op mogelijkheden de onderliggende regelgeving te vereenvoudigen, om onnodig hoge kosten te voorkomen.

Duurzaam inkopen

Omdat we als overheid veel diensten inkopen en aanbesteden, hebben we een aandeel in de economie. Daarom willen we voor ons inkoopbeleid ambitieuze duurzaamheidsdoelen stellen. Zo dragen we bij aan het minimaliseren van de milieubelasting, het gebruik van hernieuwbare energie en stimuleren we de bio- en circulaire economie. Waar mogelijk zullen we de CO₂-voetafdruk van aan ons te leveren diensten betrekken in opdrachtverlening en aanbesteding. We verstaan onder duurzaam inkopen ook dat we actief de Participatiewet uitvoeren in het belang van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Onze strategische visie voor 2025:

Flevoland is vanaf 2030 energieneutraal, inclusief vervoer.

Effect van ons beleid: Flevoland produceert in 2020 evenveel hernieuwbare energie als door bewoners, bedrijven en instellingen exclusief transport aan energie wordt gebruikt.

Wat hebben we bereikt in 2019?

- *De doelstelling voor het beleid van opschalen en saneren is bereikt en de uitvoering ligt op schema om het doel voor 2020 te behalen.*
- *De stimuleringsregeling voor hernieuwbare energie voorziet aantoonbaar in een behoefte.*
- *Ons inkoop- en aanbestedingsbeleid is verder verduurzaamd en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt worden betrokken.*

Mobiliteit

Mobiliteit is een belangrijke voorwaarde voor een bloeiende economie en voor volwaardige deelname aan het maatschappelijk leven. We houden daarom de huidige budgetten voor openbaar vervoer en infrastructuur in stand, ook als de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (BDU) wordt overgeheveld naar het provinciefonds.

Openbaar vervoer

We werken de in 2014 vastgestelde OV-visie uit. Het openbaar vervoer moet goed toegankelijk en betaalbaar blijven voor alle doelgroepen. Daarom houden we het budget voor openbaar vervoer op hetzelfde niveau, ook na overheveling van de BDU-gelden naar het provinciefonds. Om te komen tot een dekkend netwerk is inzet van de mobiliteitscentrale noodzakelijk en als aanvulling op het bestaande netwerk is participatie uit de samenleving van belang. We zoeken naar alternatieve vervoersconcepten die niet ten koste gaan van volwaardige werkgelegenheid, bijvoorbeeld door de inzet van chauffeurs in opleiding. Samen met de Staten bepalen we hoe we de middelen voor de kwaliteitsimpuls in het OV gaan inzetten. Al eerder noemden we ons doel bedrijventerreinen ook via openbaar vervoer goed te ontsluiten, de hoogwaardige OV-verbinding met Amsterdam Lelystad Airport tot stand te brengen en onze wens de Hanzelijn aan te sluiten op Flevokust.

We blijven ons krachtig inzetten voor het realiseren van een nachtelijke spoordienstregeling op het traject Amsterdam - Groningen v.v. Dit is in het belang van de vele Flevolandse die op Schiphol werken, waar een 24-uurseconomie draait, en het bevordert de bereikbaarheid van Amsterdam Lelystad Airport. We onderzoeken daarnaast de haalbaarheid van de aanleg van een transferium gekoppeld aan de aansluiting van Flevokust op de Hanzelijn. De provincie maakt zich als vervoersautoriteit sterk voor behoud van zeggenschap en bewaakt de inzet van de financiële middelen bij het instellen van de vervoersregio Amsterdam-Almere.

Weginfrastructuur en verkeersmanagement

We voeren alle projecten van het Provinciaal Meerjarig Investeringsprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport 2015-2019 (pMIRT) volgens planning uit. Belangrijke voorbeelden zijn de verbreding van de Gooiseweg, de oplossing van het knelpunt bij Roggebot, de aanpak van de Nijkerkerweg en -brug. Als het nodig is extra middelen uit te trekken om ook na 2019 de geplande projecten uit te voeren, dan zorgen we voor voldoende middelen om de uitvoering te realiseren.

De inzet voor de aanleg van een IJmeerverbinding zetten we onverminderd voort. We houden er onverkort aan vast dat dit een voorwaarde is voor de groei van Almere. Een belangrijke aanvulling op de Flevolandse weginfrastructuur is een verbinding over de baai van Van Eesteren. Dit traject is een onderdeel van de N23 van Alkmaar naar Zwolle en wint aan belang door de aanleg van Flevokust. We gaan onderzoeken wat er nodig is om deze verbinding aan te leggen. Waar zich knelpunten voordoen op infrastructuur van andere overheden, voeren we een krachtige lobby om tot oplossingen te komen. Voorbeelden daarvan zijn het knelpunt op de A27 tussen Stichtsebrug en Utrecht, de noodzakelijke aanpassingen van de sluis bij Roggebot en de N50 op Overijssels en Gelders grondgebied. We vinden overigens dat de kosten van die oplossingen moeten worden gedragen door de verantwoordelijke infrabeheerders. We hechten aan een vlotte doorstroming op de provinciale wegen. Waar zich verstoringen voordoen, pakken we die voortvarend aan. Zo gaan we samen met de gemeente Dronten studeren op de verbetering van de bereikbaarheid van

de recreatiegebieden in de Oostrand tijdens de piektijden en bij grote evenementen, zowel voor het openbaar vervoer als voor autoverkeer. Voor zover we daar zelf zeggenschap over hebben, verlenen we tijdens de spits voorrang aan een vlotte doorstroming van het wegverkeer boven de doorvaart van de recreatievaart. Waar nodig dringen we er bij andere wegbeheerders op aan hetzelfde te doen. Verder zorgen we ervoor dat weggebruikers onveilige situaties makkelijk bij ons kunnen melden via de apps die gemeenten daarvoor al gebruiken. Daarvoor gaan we met de gemeenten samenwerken, zodat meldingen snel en consequent naar de verantwoordelijke wegbeheerder worden doorgeleid. In de nota Mobiliteitsbeleid besteden we nadrukkelijk aandacht aan verkeersmanagement en de mogelijke inzet van communicatiemiddelen die de doorstroom bevorderen. We reserveren 0,5 miljoen euro uit de eenmalig beschikbare middelen voor verkeersmanagement, inclusief de verbeterde bereikbaarheid van de Oostrand.

Verkeersveiligheid en verkeershinder

Verkeersveiligheid vinden we heel belangrijk. We zetten daarom de samenwerking met gemeenten en politie in verkeersvoorlichting voort. Daarnaast onderzoeken we hoe onze wegen nog veiliger kunnen worden gemaakt. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek bepalen we samen met gemeenten welke strategieën de beste resultaten opleveren. We verhogen het budget voor verkeersveiligheid structureel met 0,1 miljoen euro en werken een voorstel uit voor de besteding daarvan.

Technische innovaties kunnen de verkeersveiligheid verhogen en verkeershinder verminderen.

We onderzoeken hoe we via onze manier van aanbesteden kosten kunnen besparen of duurzaamheidswinst kunnen boeken door toepassing van innovatieve oplossingen. Een concreet voorbeeld is dat we langs een deel van een provinciale weg waar de geluidsnormen worden overschreden, een pilot gaan uitvoeren met een innovatieve techniek om verkeerslawaaai te verminderen.

Fietspaden

Fietsverkeer verdient onze steun. Door technologische ontwikkelingen als de e-bike kunnen mensen langere afstanden per fiets afleggen. Dat stimuleren we. We onderzoeken in hoeverre het Flevolandse fietspadennetwerk sluitend is en pakken de ontbrekende schakels aan. Routes van snelfietspaden stellen eisen aan de kwaliteit van fietspaden. Bij groot onderhoud aan het bestaande fietspadennetwerk brengen we, waar mogelijk en relevant, de kwaliteit van de fietspaden op het niveau van snelfietspaden. Op de trajecten Almere-Lelystad-Dronten-Kampen en Urk-Emmeloord-Kampen zorgen we voor een goede aansluiting op de snelfietspaden op het oude land. Voor deze verbeteringen van het fietspadennetwerk trekken we eenmalig 2 miljoen euro uit. We onderzoeken ook de haalbaarheid van een fietsbrug tussen Zeewolde en de Veluwe en bespreken met alle omliggende gemeenten en de provincie Gelderland de wenselijkheid en gezamenlijke financiering van zo'n fietsbrug. Voor de verschillende haalbaarheidsonderzoeken op het gebied van mobiliteit (transferium, aansluiting Flevokust op de Hanzelijn, de overbrugging van de Baai van Van Eesteren en deze fietsbrug) zetten we eenmalig 0,2 miljoen euro in.

Onze strategische visie voor 2025:

Flevoland is een belangrijke schakel in de bereikbaarheid van Nederland en de Metropoolregio Amsterdam in het bijzonder en vervult die rol uitstekend dankzij goede ontsluiting in alle richtingen en de bereikbaarheid via weg, spoor, water en lucht.

Het effect van ons beleid: De bereikbaarheid van Flevoland is verbeterd, waardoor betere randvoorwaarden zijn ontstaan voor wonen, werken en recreëren.

Wat hebben we bereikt in 2019?

- De knelpunten in de bereikbaarheid van Flevoland zijn alle opgelost of er zijn voorbereidingen getroffen voor het oplossen ervan.
- De verbeteringen in de bereikbaarheid van Flevokust, de luchthaven en de maritieme servicehaven zijn gerealiseerd en/of voorbereid.
- Aanvullingen op het reguliere openbaar vervoer hebben de ontsluiting van het landelijk gebied verbeterd zonder verdringing van werkgelegenheid.
- De bediening van bruggen en sluizen is zo aangepast dat deze tijdens de spits zo min mogelijk files veroorzaken.
- De verkeersveiligheid is verbeterd.
- Het fietspadennetwerk is compleet en van goede kwaliteit.

Landelijk gebied en natuur

Eind 2014 hebben Provinciale Staten de Agenda Vitaal Platteland opgesteld. Wij pakken de uitwerking daarvan op, zowel bij het opstellen van de Omgevingsvisie als thematisch rond specifieke onderwerpen. Net als bij Economie werken we aan de vitaliteit van het platteland op vele manieren, door ons mobiliteitsbeleid, ons economisch beleid en onze Europese programma's. Hieronder en op andere onderdelen van dit coalitieakkoord, stippen wij een aantal van de uit te werken thema's aan.

Digitale ontsluiting landelijk gebied

Nog lang niet overal in Flevoland is snel internet beschikbaar. De digitale bereikbaarheid in de provincie vertoont gaten. We hechten belang aan de digitale ontsluiting van het landelijk gebied. Daarom faciliteren we dat ondernemers en bewoners, gemeenten en aanbieders samen komen tot een programma voor het aanbieden van snel internet in het buitengebied en kleine kernen. We zoeken daarbij naar Europese financieringsbronnen.

Leefbaarheid landelijk gebied

De leefbaarheid van het Flevolandse platteland vinden we belangrijk. Vanuit de samenleving komen regelmatig ideeën om de leefbaarheid te versterken. We creëren een fonds Leefbaarheid landelijk gebied voor de uitvoering van actiepunten die voortvloeien uit de Agenda Vitaal Platteland. We storten in totaal 1,8 miljoen euro in dit fonds in de periode 2016-2019; jaarlijks 0,3 miljoen euro door herbestemming van de structurele middelen voor zorginnovatie en drie keer 0,2 miljoen euro uit de eenmalige middelen.

Natuur en landschap

Met de nota 'Flevoland verrassend groen - toekomstvisie natuur- en landschapsbeleid' ligt er een goede uitgangsbasis voor het natuurbeheer in de komende jaren. Het natuurbeheer moet binnen de huidige budgetten worden gerealiseerd. Voor het beheer van natuur kan het wenselijk zijn om inkomsten te genereren uit economische activiteiten op het gebied van toerisme en recreatie. Door de regeldruk te verminderen, bieden wij ruimte voor passende economische initiatieven die bijdragen aan zowel het toegankelijk maken van natuur als aan natuurwaarden. Daarbij moeten natuurgebieden zo veel mogelijk gratis toegankelijk blijven.

We zetten ons in voor het behoud van natuurwaarden. Dit doen we uiteraard binnen het Natuurnetwerk en ook daarbuiten op vrijwillige basis van direct betrokkenen met agrarisch natuurbeheer en natuurlijk wegberm- en akkerrandenbeheer.

Ook voor natuur hechten we groot belang aan het samen optrekken met onze gebiedspartners.

We faciliteren graag initiatieven van anderen of delen de verantwoordelijkheid.

We stellen scherpe kaders aan terreinbeherende organisaties bij de overdracht van terreinen. Het is van belang dat we als provincie zeggenschap behouden over het natuurbeheer. Een ander belangrijk uitgangspunt is dat we geen landbouwgronden inzetten voor extra natuur.

We stellen samen met Staatsbosbeheer een integrale toekomstagenda op voor de Oostvaardersplassen, gericht op de ontwikkeling tot Nationaal Park. Wij geven er de voorkeur aan het beheer over de grote grazers over te nemen van het rijk, om te komen tot een eenduidige verantwoordelijkheid voor de beheerdoelstellingen en -maatregelen. Wanneer het rijk dat niet mogelijk maakt, vinden we dat het rijk ook de kosten moet dragen die voortvloeien uit de extra afstemming tussen de rijks- en provinciale verantwoordelijkheden binnen het gebied.

We zetten ons in voor behoud van de kwaliteit van het landschap en handhaven landschapselementen die bepalend zijn voor het karakter van Flevoland, zonder afbreuk te doen aan onze doelstelling de regeldruk te verminderen.

In Flevoland verstrekken we subsidies voor voorlichting, educatie en uitvoering aan vier organisaties die actief zijn op het terrein van natuur en landschap: IVN, Natuur- en Milieufederatie Flevoland, het Flevolandschap en Landschapsbeheer Flevoland. Wij zien mogelijkheden tot versterking van de realisatiekracht door samenvoeging tot één krachtige samenwerkingsorganisatie. Zo komen we tot een subsidierelatie met één organisatie op dit terrein.

Onze strategische visie voor 2025:

Het Flevolandse platteland is vitaal, goed ontsloten zowel via OV als digitaal en beschikt over een robuuste, aantrekkelijke en beleefbare natuur.

Het effect van ons beleid:

De sociaal-economische ontwikkeling van het landelijk gebied is verbeterd en de recreatieve waarde is toegenomen

Wat hebben we bereikt in 2019?

- *De digitale ontsluiting van het buitengebied en de kleine kernen is gerealiseerd.*
- *Aanvullingen op het reguliere OV hebben de bereikbaarheid van het landelijk gebied verbeterd zonder verdringing van werkgelegenheid.*
- *De economische activiteiten in natuurgebieden ondersteunen een succesvol beheer zonder de natuurwaarden te bedreigen.*
- *De beleefbaarheid van natuurgebieden is toegenomen.*

Cultuur, samenleving en sport

Cultuur

Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan de doelstelling dat Flevoland een provincie is waar het prettig wonen, werken en recreëren is. We willen de rijkdom van de Flevolandse cultuur benutten voor de versterking van de gebiedspromotie en de vrijetijdseconomie. Vooral voor ons cultureel erfgoed en landschapskunst zien we kansen voor het beter benutten van het aanwezige aanbod.

Op 14 juni 2018 is het 100 jaar geleden dat de Zuiderzeewet van kracht werd. De wet legde de basis voor Flevoland. Dat gaan we vieren en zo benutten we een mooie kans om uit te dragen wat Flevoland te bieden heeft. Hiervoor reserveren we 0,1 miljoen euro uit eenmalige middelen.

We blijven bereid eenmalig te investeren in Batavialand op voorwaarde dat er een sluitend bedrijfsplan ligt voor de exploitatie zonder dat er sprake is van structurele verhoging van de provinciale bijdrage. We denken dat Batavialand met de juiste uitstraling kan uitgroeien tot een nationaal erfgoed park dat meer bezoekers kan gaan trekken dan het aantal (70.000) dat de samenstellende organisaties achter Batavialand nu gezamenlijk trekken (dat zijn het Nieuw Land Erfgoedcentrum, de Bataviawerf en het onderdeel scheepsarcheologie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed). De nota Cultuur op koers in Flevoland blijft onverkort van kracht. Dat betekent dat we het subsidiebeleid voor de podiumkunsten ongewijzigd voortzetten, waarbij alleen subsidie beschikbaar is met gemeentelijke of particuliere cofinanciering.

Monumenten

We koesteren de status van Schokland als Werelderfgoed. We zien ook daar mogelijkheden om Flevoland te versterken als toeristisch-recreatief 'merk', net als bij het nationaal park Oostvaardersplassen en Batavialand. Vanuit het programma Nieuwe Natuur investeren we in de samenwerking rondom Schokland. Daarnaast constateren we dat meer gemeenten ervoor kiezen gemeentelijke monumenten aan te wijzen. Wij willen hierop inhaken door een eenmalig budget beschikbaar te stellen van 0,15 miljoen euro voor de toeristische en recreatieve benutting van Flevolandse monumenten, in aanvulling op het budget dat reeds voor Noordelijk Flevoland beschikbaar is.

Bibliotheken

We vinden het belangrijk dat iedereen toegang heeft tot bibliotheekvoorzieningen. Gemeenten maken daarin hun eigen afwegingen. Via de steunfunctie zorgen wij ervoor dat de Flevolandse bibliotheken verder kunnen innoveren en digitaliseren, wat een belangrijke voorwaarde is voor de mogelijkheden om lokaal tot creatieve oplossingen te komen.

Landschapskunst

We houden het fonds voor landschapskunst (de reserve grootschalige kunstprojecten) in stand voor onderhoud en beheer van de zeven landschapskunstwerken. Als het binnen de beschikbare middelen mogelijk is, zijn we bereid te onderzoeken of en waar een achtste landschapskunstwerk kan worden gerealiseerd. De 1%-regeling bij grote infrastructurele projecten benutten we om grootschalige kunstprojecten te financieren.

Samenleving

De provincie heeft een bescheiden rol in het sociale domein. De afgelopen periode hebben de provinciale steunfuncties stevig bezuinigd en hun organisaties aangepast. We geven ze de komende jaren de kans om zich te bewijzen in hun huidige functioneren. Daarom bezuinigen wij niet verder op samenlevingstaken. Eerder al noemden we het fonds Leefbaarheid landelijk gebied en de digitale ontsluiting van het landelijk gebied. Beide dragen in onze ogen bij aan versterking van de samenleving.

Sport

We houden vast aan het beleid zoals dat is vastgelegd in de nota Sportbeleid dat rendeert in Flevoland. Als het verzoek komt voor de Europese spelen in 2019 een onderdeel te organiseren in Almere, dan dragen we daaraan bij vanuit het Fonds Verstedelijking Almere. Daarbij gaan we ervan uit dat de gemeente Almere zelf ook een bijdrage levert en dat het evenement wordt ingezet om de breedtesport te stimuleren door het organiseren van side-events.

Onze strategische visie voor 2025:

De Flevolandse cultuur staat breed bekend om het prehistorisch en maritiem erfgoed, de landschapskunst en het erfgoedpark Batavialand.

Het effect van ons beleid: De promotie van de culturele en toeristisch-recreatieve sectoren leidt tot grotere bekendheid, hogere bezoekersaantallen en meer kansen voor ondernemers.

Wat hebben we bereikt in 2019?

- *Batavialand wordt gerealiseerd op basis van een goede businesscase, zodat de bekendheid van de Flevolandse geschiedenis groeit en daarmee het draagvlak voor behoud en versterking van het Flevolandse culturele erfgoed.*
- *Er is een aantrekkelijke promotie van de Flevolandse culturele kracht.*

Kwaliteit openbaar bestuur

Krachtig besturen is nodig om de ontwikkeling van dit gebied in goede banen te leiden. Daarin nemen we onze verantwoordelijkheid als middenbestuur voor het versterken van de kwaliteit van het openbaar bestuur in de regio. Dat doen we op onze manier, passend bij onze bestuursstijl, door de samenwerking met onze gemeenten en het waterschap te intensiveren. We willen een provincie zijn die naast de gemeenten en het waterschap staat, uiteraard zonder hun rol en verantwoordelijkheid over te nemen. Een provincie die handelt vanuit de intentie er samen uit te komen. Binnen die gelijkwaardigheid zullen we duidelijk zijn over de rollen die we vervullen. Want we zijn niet alleen partner, maar ook toezichhouder. We willen faciliteren, maar nemen soms ook de regie. Dat vraagt onze positie als overheid. Daarbij past ook dat wij, waar mogelijk, kiezen voor deregulering en voor het tegengaan van stapeling van regels. Door over het totaal van onze rollen steeds duidelijk te zijn naar onze samenwerkingspartners, behouden we onderling vertrouwen en begrip voor het rollenspel dat bijdraagt aan de zoektocht naar optimale oplossingen.

Flexibele rollen

We werken aan die oplossingen als moderne overheid; niet boven, maar in het hart van de samenleving. Zo spelen we in op de veranderende verhouding met inwoners, ondernemers en organisaties.

We staan ervoor open aan te haken bij initiatieven van anderen, als we daaraan meerwaarde kunnen geven. Waar mogelijk geven we ruimte aan maatschappelijke initiatieven die we kunnen verbinden met onze provinciale doelen, bijvoorbeeld door belemmerende regels weg te nemen of een subsidie te verstrekken. En waar nodig nemen we zelf het initiatief als trekker of regisseur. Dat doen we door zelf projecten uit te voeren, door prestatieafspraken met partners te maken, of door regels te stellen.

En soms is het genoeg als we onze waardering uitspreken voor de inzet vanuit de samenleving.

Steeds kiezen we de rol die het beste past bij de specifieke opgave.

Passende schaal

Als middenbestuur vormen we de verbinding tussen de Flevolandse gemeenten en het rijk. Zo gaan we het gesprek aan op landelijk niveau: zelfbewust, als een volwaardige partner in verschillende nationale opgaven, vanuit het belang van de regio. Een onderdeel daarvan is dat we een actieve lobby voeren om de algemene uitkering uit het Provinciefonds op een gelijkwaardig niveau te krijgen van dat van andere provincies.

De huidige schaal van onze provincie vinden we goed passen bij de opgaven voor dit gebied, maar we zijn bereid constructief mee te denken in een eventuele discussie over aanpassingen in de structuur van het middenbestuur, zolang dat gebeurt op basis van een integrale visie die geldt voor alle provincies.

Internationaal

De internationale dimensie van Flevoland ondersteunen we door een actieve rol als regionale partner in de EU. Niet alleen benutten we de kansen die Europese fondsen voor Flevoland bieden, maar we gebruiken ook onze netwerken om het Europese beleid te beïnvloeden, voor zover dat voor ons gebied van belang is. Internationalisering biedt veel kansen voor ondernemers. Daar waar de provinciale betrokkenheid die kansen versterkt, zullen wij helpen ze te verzilveren.

Provinciale Staten

We betrekken Provinciale Staten intensiever bij onze werkzaamheden binnen het interprovinciaal en Europees overleg en onze activiteiten in gemeenschappelijke regelingen.

Verbonden partijen

We toetsen onze huidige verbonden partijen op de wenselijkheid van voortzetting van de status verbonden partij. De aanpassingen in de Randstedelijke Rekenkamer volgen we nauwlettend op hun gevolgen voor het functioneren. Een betere governance is daarbij een belangrijke randvoorwaarde, onder meer te bereiken door het instellen van een Raad van Toezicht.

Bedrijfsvoering

Om de kwaliteit van de bedrijfsvoering te verbeteren en de kosten te verlagen, onderzoeken we de mogelijkheden van samenwerking met andere overheden en maken hierover bindende afspraken binnen deze collegeperiode.

Onze strategische visie voor 2025:

De overheden in Flevoland zetten zich samen in voor gedeelde belangen en verdelen onderlinge taken van bovenlokaal belang. Internationale kansen benutten de Flevolandse overheden goed.

Het effect van ons beleid: Een verbeterde (inter-)nationale positie van Flevoland.

Wat hebben we bereikt in 2019?

- Een versterkte rol van Provinciale Staten bij internationaal en interprovinciaal overleg en bij gemeenschappelijke regelingen.
- Onze verbonden partijen zijn herijkt.
- Bindende afspraken over samenwerking in de bedrijfsvoering.

Financiën

We gaan op basis van het principe van zero-based budgetting de relevante delen van de begroting gefaseerd doorlichten. Voor de benodigde financiële ruimte voor de financiële impulsen in dit akkoord, hebben we gebruik gemaakt van een deel van de ruimte voor nieuw beleid, van het onbenutte deel van het rekeningresultaat 2014 en van de vrije ruimte binnen de reserve Strategische Ontwikkelingsprojecten. Samenvattend zetten we 7,8 miljoen euro in voor structureel beleid, namelijk voor een lastenverlichting voor de inwoners van 5 miljoen euro door de beperking van de verhoging van de opcenten en voor 2 miljoen euro aan structureel nieuw beleid. Daarmee resteert er 6 miljoen euro voor aanvullende initiatieven voor incidentele beleidsimpulsen. Voor de eenmalige middelen voegen we de 4,9 miljoen euro van het rekeningresultaat 2014 toe aan de reserve Strategische Ontwikkelingsprojecten. Van de vrije ruimte binnen deze reserve van 15 miljoen euro, zetten we 12 miljoen in voor de verschillende investeringen en beleidsimpulsen, waarnaast nog een aantal PM-posten.

Overzicht financiële consequenties coalitieakkoord 2015-2019

beleidsterrein	Onderwerp	structureel (jaarlijks bedrag 2015- 2019)	incidenteel (totaalbedrag 2015-2019)
Duurzame ontwikkeling en waterbeleid	Omgevingsvisie Flevokust Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland Verbreding sluizen Kornwerderzand (maximum)		1.000 p.m. p.m. 500
Economie	Strategische gebieds promotie en impulsen toerisme en recreatie Programma acquisitie nieuwe bedrijven en investeringen Verbeteren aansluiting arbeidsmarkt op vraag bedrijfsleven Stimuleren innovatie en productketens Strategische gebieds promotie en impulsen toerisme en recreatie Economische clusters Ondersteuning MKB	250 p.m.	150 1.500 1.500 2.000 500
Energie, milieu, klimaat	Stimuleren hernieuwbare energie		500
Mobiliteit	Verhogen verkeersveiligheid Haalbaarheidsonderzoeken mobiliteit Verkeersmanagement en bereikbaarheid Oostrand Realiseren sluitend fietspadennetwerk	100	200 500 2.000
Landelijk gebied en natuur	Leefbaarheid landelijk gebied* Nationaal Park Oostvaardersplassen		600 750
Cultuur, samenleving en sport	Toeristisch recreatieve benutting Flevolandse monumenten 100 jaar Zuiderzeewet Batavialand Europese spelen		150 100 p.m. p.m.
Personele consequenties	Personele consequenties nieuw beleid	200	
Algemene dekkingsmiddelen	Lastenverlichting MRB **	2.000	
Totaal 2015-2019		2.550	11.950
Beschikbaar 2015-2019 (stelpost nieuw beleid)		2.762	
Beschikbaar 2015-2019 (reserve strategische projecten)			14.900
Resterende ruimte ***		212	2.950

bedragen x € 1.000

* Totaalbedrag € 1,8 mln, waarvan € 1,2 mln. uit herbestemming budget zorginnovatie 2016-2019

** Bedrag is € 2,0 mln. in 2019; voor 2016-2018 gaat het respectievelijk om € 0,5 mln, € 1,0 mln. en € 1,5 mln.

*** Resterende ruimte nieuw beleid is € 0,2 mln. in 2019; voor 2015-2018 gaat het respectievelijk om (afgerond) € 1,1 mln., € 2,0 mln., € 1,7 mln. en € 1,3 mln.

Aanzet voor de portefeuillevverdeling in Gedeputeerde Staten 2015-2019

VVD (Jaap Lodders) 1^e loco 7 zetels • Ruimtelijke ordening • Wonen • Mobiliteit (excl. OV) • Amsterdam Lelystad Airport • OMALA • Schaalsprong Almere/RRAAM • IJsseldelta-Zuid • Rijksvastgoedbedrijf • Water • Sport	CDA (Jan-Nico Appelman) 2^e loco 5 zetels • Economische Zaken: - Coördinatie handelsmissies - Topsectoren/MKB - EFRO • Maritieme Strategie: - Flevokust - Maritieme servicehaven Noordelijk Flevoland Kornwerderzand • Landbouw en Visserij • Nieuwe Natuur • Floriade • Onderwijs
SP (Arie Stuivenberg) 3^e loco 5 zetels • Financiën • Klimaat en energie • Openbaar Vervoer • Samenleving (zorg) • Vitaal Platteland: - POP3 - Fonds leefbaarheid landelijk gebied • Natuur en Landschap • IPO-bestuur • Vergunningverlening, toezicht en handhaving • Regionale Uitvoeringsdienst, tevens lid AB/DB OFGV • DE-on	D66 (Michiel Rijsberman) 4e loco 4 zetels • Recreatie en Toerisme - Gebiedspromotie - Nationaal Park Oostvaardersplassen • Kunst en cultuur • Europa - Comité van Regio's - Coördinatie Interreg en - Assembly of European Regions • IJmeer/Markermeer • Flevolandse samenwerkingsagenda • Bestuurlijke Zaken: - Bestuurlijke vernieuwing • Coördinatie Interbestuurlijk Toezicht • Digitale infrastructuur buitengebied • Communicatie en ICT
Commissaris van de Koning • Voorzitter PS en GS • Rijkstaken • P&O • Inkoop en aanbesteding • Facilitaire zaken • Archiefinspectie	

BIJLAGE Financiële uitgangspunten provincie Flevoland

Wij hanteren een degelijk en solide financieel beleid. Daarom sluit onze begroting en houden we onze reserves op een verantwoord niveau.

Algemeen

1. We nemen alleen voorstellen in overweging die zijn voorzien van een financiële dekking en een gedegen risicoanalyse.
2. Structurele lasten (looptijd langer dan 3 jaren) dekken we uit structurele baten en incidentele lasten uit incidentele baten. Onttrekkingen uit reserves beschouwen we als incidentele baten.
3. Loonkosten van eigen personeel rekenen we niet toe aan investeringen, maar brengen we -als periodekosten- ten laste van de exploitatie.
4. De post onvoorzien gebruiken we alleen voor uitgaven die 'onontkoombaar', 'onvoorzienbaar', 'onuitstelbaar' en 'onoplosbaar' zijn.
5. De bestemming van financiële meevallers (niet geraamde inkomsten of het rekeningresultaat) bepalen we via de reguliere planning- en controlcyclus (perspectiefnota, begroting, zomernota en jaarrekening). Dit doen we om een integrale afweging mogelijk te maken. Tegenvallers vangen we in principe op binnen het programma of beleidsveld.
6. De dekking voor nieuwe structurele tegenvallers zoeken we eerst in besparingen buiten onze kerntaken, en pas daarna binnen de provinciale kerntaken.
7. Provinciale Staten stellen de programmabegroting vast op het niveau van de programmaonderdelen. Gedeputeerde Staten mogen producten wijzigen binnen een programmaonderdeel.
8. Provinciale Staten stellen nieuwe reserves en voorzieningen in en beslissen over de toevoeging van nieuwe middelen. Ook de bevoegdheid voor het onttrekken van middelen aan de reserves ligt bij Provinciale Staten, met uitzondering van de reserves Jeugdzorg, Sportaccommodaties ca., Gladheidbestrijding en Personele frictiekosten, waarvoor Gedeputeerde Staten bevoegd zijn. Gedeputeerde Staten mogen middelen onttrekken aan de voorzieningen.
9. De ratio van het weerstandsvermogen moet liggen tussen 1,1 en 2. De Algemene Reserve moet voldoende zijn om risico's op te vangen. In de reguliere p&c documenten (perspectiefnota, begroting, zomernota en jaarrekening), benoemen we ook de vrije ruimte van de Algemene Reserve.
10. We zorgen ervoor dat onze tarieven en heffingen kostendekkend zijn, maar we vermijden ongewenste maatschappelijke effecten. Dit bevorderen we door onze kosten scherp te bewaken en overbodige regels te schrappen.
11. We houden de opcenten MRB op het huidige reële niveau door een inflatiecorrectie toe te passen. Dat doen we door een structurele indexering van 1% vanaf 2016. Nieuw of aanvullend beleid zullen we niet financieren door een verhoging van de opcenten.
12. Als we subsidies verstrekken maken we prestatieafspraken met de ontvanger. De inzet en effecten van alle verstrekte subsidies evalueren we periodiek.

Nieuw Beleid

13. Nieuw beleid dat niet voldoet aan het criterium ‘onontkoombaar, onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onoplosbaar’, en waarvoor geen dekking uit externe bronnen mogelijk is, financieren we in principe door tot eenzelfde bedrag oud beleid te schrappen (‘Nieuw voor oud’). Dat doen we bij de vaststelling van de perspectiefnota.
14. Voor nieuw beleid hanteren we de volgende prioriteitsregels:
 - opgelegd door hogere overheden: 1e prioriteit;
 - voortkomend uit het coalitieakkoord/uitvoeringsprogramma: 2e prioriteit;
 - autonoom nieuw beleid: 3e prioriteit.

Verhouding Rijk-Provincie

15. We investeren geen eigen provinciale middelen voor rijksontwikkelopgaven waarvoor het Rijk geen of onvoldoende middelen ter beschikking stelt.
16. Efficiencykortingen die het Rijk oplegt bij de decentralisatie van taken, vangen we op binnen de nieuwe taak.
17. Rijksbezuinigingen compenseren we niet uit provinciale middelen.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Provincie Flevoland
Visarenddreef 1
Postbus 55
8200 AD Lelystad

Contact:

Telefoon 0320 - 265 265
E-mail: info@flevoland.nl
www.flevoland.nl

Mei 2015

Patroon Flevoland | Jan Schilder